

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **S. D.**, zastoupen JUDr. Romanou Lužnou, advokátkou se sídlem Heinrichova 16, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2007, č. j. OAM-678/VL-20-PA03-2006, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 6. 2009, č. j. 56 Az 133/2008 – 93,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokátky JUDr. Romany Lužné **se určuje** částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též "zákon o azylu"). Správní orgán žádosti stěžovatele nevyhověl, neboť v jeho případě neshledal existenci žádného ze zákonem předpokládaných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Ke stejnému závěru dospěl i krajský soud, který v napadeném rozsudku označil incident s policií, k němuž mělo dojít v roce 2001, za ojedinělý a poukázal na skutečnost, že v následujících letech se stěžovatel opakovaně a bez problémů do své vlasti legálně vracel. Dále krajský soud zdůraznil, že žádost o azyl byla podána po několika letech pobytu na území České republiky. K podmínkám doplňkové ochrany zhodnotil skutečnost, že neúspěšní žadatelé o azyl nejsou v Bělorusku stíháni či jinak diskriminováni.

Stěžovatel kasační stížnost opírá o důvod dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud dle jeho názoru posuzoval otázku udělení mezinárodní ochrany příliš obecně, nezohlednil dostatečně konkrétní okolnosti jeho případu ani jím uváděné argumenty. Stěžovatel připouští, že o mezinárodní ochranu nepožádal ihned po svém příjezdu do České republiky mimo jiné i z toho důvodu, že sem přicestoval za prací a pobýval zde legálně na základě víza. Zdůrazňuje však, že žádost o azyl nepodal zejména proto, že v souvislosti s příznivým politickým vývojem v řadě dalších zemí bývalého Sovětského svazu v letech 2000 až 2006 doufal, že i v jeho vlasti dojde ke zlepšení politické situace. Jelikož se jeho naděje nenaplnily, požádal v roce 2006 v České republice o azyl.

Stěžovatel dále uvádí, že se v případě návratu do Běloruska obává represí ze strany státní moci v důsledku svého dlouhodobého pobytu v zahraničí. Krajskému soudu v této souvislosti vytýká, že nebezpečí takové hrozby posoudil z pohledu orgánu demokratického právního státu a nikoliv z pohledu orgánu státu autoritářského. Nadto si v České republice již vytvořil sociální vazby, které by byly návratem do Běloruska zpřetrhány. Stěžovatel rovněž polemizuje s krajským soudem v tom, že nemožnost nalézt v Bělorusku zaměstnání byla v jeho případě způsobena obecně špatnou situací na trhu práce. V této věci pak výslovně uvádí, že: *„ztráta zaměstnání a následný nedostatek prostředků k zajištění života se pak stal jedním z prostředků likvidace nepohodlného člověka.“*

Na základě shora uvedeného stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém stručném vyjádření ke kasační stížnosti pouze odkazuje na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost stěžovatele, jeho výpovědi učiněné v průběhu správního řízení a rovněž na své rozhodnutí v dané věci. V rozsudku krajského soudu neshledává žalovaný žádná pochybení, naopak námitky uplatněné stěžovatelem v kasační stížnosti shledává nedůvodnými a navrhuje proto zamítnutí kasační stížnosti podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Podle § 102 je kasační stížnost přípustná vždy, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s., pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel v kasační stížnosti naznačuje příčinnou souvislost mezi svou politickou aktivitou na straně jedné a svým odchodem ze zaměstnání a nemožností nalézt v Bělorusku vhodné uplatnění na straně druhé, přičemž krajskému soudu vytýká, že tuto skutečnost dostatečně nezohlednil. Jelikož v průběhu správního řízení i v řízení před krajským soudem tvrdil, že ze zaměstnání odešel dobrovolně a jako důvod uváděl celkově špatnou situaci v Bělorusku, aniž by toto ovšem blíže specifikoval, lze konstatovat, že se uvedená stížní námitka opírá o důvod, který v řízení před soudem stěžovatel neuplatnil, ač tak nepochybně učinit mohl. Kasační stížnost je tedy v rozsahu této námítky nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. V rozsahu ostatních námitek je vzhledem ke splnění všech náležitostí i procesních podmínek kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce jako obecného poslání správního soudnictví - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování činnosti krajských soudů.

K pojmu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud v rámci své rozhodovací činnosti již dříve vyslovil. V usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna zde cit. rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), stanovil, v jakých typových případech je dán přesah vlastních zájmů stěžovatele. Nyní projednávaná věc však typově nespadá pod žádnou ze situací uvedených ve výše citovaném usnesení, přičemž je zejména nutno zdůraznit, že všemi právními otázkami, jichž se stěžovatel v kasační stížnosti dotýká, se Nejvyšší správní soud v minulosti již zabýval.

K námitce nedostatečného zohlednění konkrétních okolností případu a argumentů stěžovatele krajským soudem Nejvyšší správní soud uvádí, že z napadeného rozsudku je již na první pohled patrné, že se krajský soud zabýval všemi žalobními námitkami, vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, zejména z výpovědí samotného stěžovatele poskytnutých v průběhu správního řízení, a na základě toho posoudil, zda v daném případě došlo k naplnění důvodů pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany dle § 12 a násl. zákona o azylu. Své závěry krajský soud podpořil též odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Napadený rozsudek netrpí logickými rozpory a je srozumitelný.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek ze dne 9. 4. 2009, č. j. 7 Afs 1/2009 – 49, z něhož vyplývá, že: „rozhodnutí krajského soudu spočívá na nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] tehdy, pokud krajský soud na zjištěný skutkový stav použije (aplikuje) jiný právní předpis, než který měl správně použít, resp. jej neaplikuje, ačkoliv tak měl správně učinit“, přičemž zdůrazňuje, že v nynější věci žádná pochybení uvedeného charakteru zjištěna nebyla. V této souvislosti lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 22. 3. 2005, č. j. 4 As 56/2003 - 76, z kterého vyplývá, že: „pokud je z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč v souladu se správním spisem soud shledal zjištění skutkového stavu žalovaným za úplné a spolehlivé, jakými úvahami se řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, a z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatelky v žalobě, potom není důvodná námitka, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]“.

Namítá-li stěžovatel, že o mezinárodní ochranu požádal opožděně především z toho důvodu, že doufal v zlepšení politické situace ve své vlasti, Nejvyšší správní soud k tomu odkazuje na rozsudek ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, ve kterém uvedl, že „o azyl je totiž nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového“, případně na rozsudek ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, v němž dospěl k závěru, že: „nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a brozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti“. Nezbyvá než dodat, že stěžovatel v kasační stížnosti netvrdil žádné objektivní okolnosti, jež by mu bránily ve včasném podání žádosti o azyl. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu přitom neplyne, že by měly být zohledňovány jakékoliv subjektivní důvody a motivy, v jejichž důsledku žadatel podal žádost opožděně.

Stěžovatelova námitka ohledně hrozby represí ze strany běloruských státních orgánů v důsledku jeho dlouhodobého pobytu v zahraničí zjevně směřuje proti závěrům krajského soudu o neexistenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, přestože tak není explicitně formulována. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007 – 71, v němž uvedl, že: „při posuzování překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je třeba zoblednit změnu situace v zemi původu, která nastala až po rozhodnutí správního orgánu, tehdy, pokud tato změna podle konkrétních skutkových okolností případu je natolik podstatná a intenzivní, že by mohla představovat „reálné nebezpečí“, že žadatel bude vystaven mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu [čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (č. 209/1992 Sb.)], anebo pokud by díky této změně bylo „přiměřeně pravděpodobné“, že v případě návratu do země původu bude čelit pronásledování z důvodů uvedených v čl. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (č. 208/1993 Sb.).“ (přestože se citované rozhodnutí vztahuje k institutu překážky vycestování upraveném v § 91 zákona o azylu ve znění účinném do 31. 8. 2006, lze uvedený závěr analogicky vztáhnout i k institutu doplňkové ochrany zakotveném v § 14a téhož předpisu s účinností od 1. 9. 2006; k tomu srov. např. rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69).

Výkladem právních pojmů „přiměřené pravděpodobnosti“ a „reálného nebezpečí“ se zdejší soud podrobně zabýval např. v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, a dospěl k závěru, že: „přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý“, což v praxi znamená, že: „k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.“ Obdobně i pojem „reálného nebezpečí“ je v témže rozhodnutí interpretován tak, že: „ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“

V dané věci tedy nepochybně s ohledem na vlastní vyjádření stěžovatele, z nichž jednoznačně vyplynulo, že jeho zapojení do opozičních politických aktivit v Bělorusku nebylo nikterak významné, a vzhledem k informacím o situaci v dané zemi, ze kterých

žalovaný při posouzení žádosti stěžovatele vycházel, nelze riziko možných represí v případě návratu stěžovatele do jeho vlasti považovat za přiměřeně pravděpodobné. Stěžovateli tak nehrozí reálné nebezpečí, že by byl v důsledku dlouhodobého pobytu mimo území Běloruska vystaven takovému jednání tamních státních orgánů, které by zakládalo důvod pro udělení doplňkové ochrany.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky přípustně uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byla soudem ustanovena zástupkyní advokátka již pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 3. 2008, č. j. 56 Az 213/2007 – 23, jímž byla jeho žaloba odmítnuta z důvodu formálních nedostatků. Rozsudkem ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 53/2008 – 66, zdejší soud zrušil napadené usnesení a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Ustanovená advokátka pak stěžovatele zastupovala jak v následujícím řízení před krajským soudem, tak i v nynějším řízení o nové kasační stížnosti. Zástupkyně stěžovatele požadovala odměnu ve výši 8x 2100 Kč za osm úkonů právní služby a 8x 300 Kč na úhradu hotových výdajů v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. a), c), d) a g), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Do vyúčtování tak zahrnula i odměnu za řízení o žalobě před krajským soudem, které předcházelo vydání napadeného rozsudku, jakož i řízení o předchozí kasační stížnosti. Ve výroku III. napadeného rozsudku, jenž nabyt právní moci dne 29. 6. 2009, již krajský soud ustanovené advokátce přiznal odměnu a náhradu hotových výdajů za sedm úkonů právní služby v celkové výši 16 800 Kč. Nejvyšší správní soud tedy určil odměnu advokátky částkou 1 x 2100 Kč za jeden úkon právní služby a 1 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů dle § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává odměna v celkové výši 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu

